

Til byrådets medlemmer

28. januar 2020
Side 1 af 4

Markeringen af 100-året for Sønderjyllands genforening med Danmark 2020 i Aarhus Kommune

Venstre i Aarhus Byråd har 13. januar 2020 stillet 10-dages forespørgsel vedrørende Aarhus Kommunes markering af 100-års jubilæet for Danmarks Genforening (bilag 1).

Baggrund

Kulturministeren har tidligere i brev af 13. september 2018 rettet henvendelse til alle landets kommuner vedrørende markering af 100-året for Sønderjyllands genforening med Danmark 2020 (bilag 2).

Henvendelsen blev drøftet i Direktørgruppen 19. september og efterfølgende på magistratsmødet 24. september 2018.

Drøftelsen i Magistraten gik på, at de relevante afdelinger hver især skulle undersøge mulighederne for at markere eller på anden vis brede viden ud om mærkedagen.

På baggrund heraf har hver af magistratsafdelingerne redegjort for, hvordan Genforeningen markeres i Aarhus Kommune:

Borgmesterens Afdeling

- Genforenings jubilæumskoncert i Rådhushallen 25. april.
- Evt. sønderjysk kaffebord i Rådhushallen, i samarbejde med Grænseforeningen i Aarhus (maj).
- Borgmesteren besøger en eller flere mindsten for Genforeningen med Sønderjylland i lokalsamfundene i Aarhus Kommune (nord: Vejlbjerg-Risskov, Lystrup, Todbjerg, Mejlby, Linå, Skødstrup, vest: Harlev, syd: Testrup, Solbjerg, Ask, Mallings) 14. maj.
- Opsætning af mindsten i Mindeparken med inskription "100-året for Sønderjyllands genforening med Danmark 2020". Nyfortolkning ved unge håndværkere/stenhuggere jf. tema om "talenter".
- Økonomisk støtte til "Match Points Seminar" på Aarhus Universitet med temaet "Denmark og Germany in Europe – cooperation, conflict and future challenges" (23.-25. april 2020).
- Intensivering af forbindelserne til Slesvig-Holsten/Tyskland (Kiel, Hamborg, Rostock), herunder Borgmesterens og Økonomiudvalgets besøg i henholdsvis Kiel og Rostock i juni/august 2020), herunder øget samarbejde om udbygning af infrastruktur-forbindelserne mellem Aarhus-Tyskland.

BORGMESTERENS AFDELING

Sekretariat, Erhverv og
Kommunikation
Aarhus Kommune

Borgmester- og Ledelsessekretariat

Rådhuspladsen 2
8000 Aarhus C

Direkte telefon: 51 57 66 89

Direkte e-mail:
pm@aarhus.dk

Sag: 19/083672-5
Sagsbehandler:
Peter Marker

28. januar 2020
Side 2 af 4

Sociale forhold og Beskæftigelse

- Magistratsafdelingen Sociale Forhold og Beskæftigelse afholder ikke særlige markeringer af jubilæet for Genforeningen. Der afholdes dog en række arrangementer i Østjylland og i resten af landet, som vi henviser til.
- Magistratsafdelingen bistår - på lige fod med markering af lignende kulturelle og historiske begivenheder eller mindehøjtidere - hjælp til de borgere, som ønsker at deltage i disse markeringer og som ikke selv er i stand til at færdes alene på grund af fx handicap eller lignende.
- Her gælder i udgangspunkt de almindelige regler for ledsagelse.

Teknik og Miljø

- Teknik og Miljø flager om vanligt på genforeningsdagen den 15. juni, da dette er en officiel flagdag.
- Planlægges der andre officielle arrangementer i Aarhus, tilbyder Teknik og Miljø også at flage på disse dage.
- Derudover renoverer Teknik og Miljø de genforeningssten, vi har ansvaret for i kommunen, så de præsenterer sig på bedste vis. Dette sker i løbet af foråret.

Sundhed og Omsorg

- I Sundhed og Omsorg ikke planlagt aktiviteter, men flere lokalområder er interesseret i at lave arrangementer om genforeningen.

Kultur og Borgerservice

- Dansk Plakatmuseum i Den Gamle By, udstilling "Grænsen er nået. Afstemningsplakater fra grænselandet 1920", åbnes ved reception mandag 10. februar 2020.
- Med afsæt i Venskabsåret har Hamborg by og Aarhus Kommune underskrevet et "Letter of Intent", som skal styrke det kulturelle samarbejde mellem byerne, deres kulturinstitutioner og kunstnere. Dette samarbejde rækker dog ud over 2020.
- Det kulturelle venskabsår er således på nationalt niveau ramme om en række kulturelle begivenheder, der markerer Genforeningen, og Det Internationale Kulturpanel har støttet en del projekter, hvoraf flere vil have aktiviteter i Aarhus. Der er ikke endeligt overblik over disse på nuværende tidspunkt, da projektudviklingen stadig foregår.
- Følgende projekter er dog allerede planlagte som led i venskabsåret:
- "Always Together – Mostly Happy". Udstilling med 19 samtidskunstnere fra Danmark og Tyskland, der ser på relationen mellem de to lande fra et kunstnerisk ståsted. Udstillingen vises i Rå Hal på Godsbanen 18.-31. maj 2020 og i Gäängeviertel Hamburg 14. – 27. september 2020.

28. januar 2020
Side 3 af 4

- "A Wall is a Screen". Filmby Aarhus er partner i dette projekt, som er en filmisk byvandring. Filmene er en blanding af kortfilm fra Hamborg og Aarhus. Projektet er ikke endeligt datosat, men det vil formentligt finde sted i september-oktober i Aarhus.
- Der har længe været et stærkt samarbejde mellem Aarhus og Hamborg på musikområdet, og der vil i 2020 være flere samarbejdsprojekter, bl.a. ifm. SPOT festival.
- Stadsarkivet i Aarhus markerer dertil Genforeningen ved at digitalisere Marselisborgudvalgets arkiver (det udvalg, der førte til etableringen af Mindeparken og monumentet) og ved at søge samarbejde med lokalarkiverne om en række historier om Genforeningsstenene i kommunen.
- Blandt nogle af foreningerne eller aftenskolerne på Folkeoplysningsområdet kan der også være særlige arrangementer i anledning af Genforeningsåret. Disse kan evt. være understøttet af Sport & Fritid i form af ex. undervisningstilskud eller lån af kommunale lokaler.
- På www.aftenskole.nu (en hjemmeside hvor aftenskolernes aktiviteter kan formidles) fremgår det bl.a. at en aftenskole den 22. januar afholder foredrag med udgangspunkt i genforeningen.

Børn og Unge

- I Aarhus Kommune har den enkelte skole og det enkelte dagtilbud kompetencen til at træffe en lang række beslutninger om deres egen hverdag. Fx om tilrettelæggelsen af den konkrete undervisning, temadage mv. Skoler og dagtilbud har et såkaldt stort decentralt råderum, fordi mange beslutninger bedst træffes af de ledere og medarbejdere, der er tættest på børnenes hverdag.
- Derfor er det den enkelte folkeskole og det enkelte dagtilbud, som beslutter hvordan og om de vil markere 100-års jubilæet for Danmarks genforening. På den baggrund har Børn og Unge heller ikke et samlet overblik over hvordan eller om byens 48 skoler og 322 dagtilbudsafdelinger planlægger at markere 100-års jubilæet.
- Hertil skal det tilføjes, at det generelt er helt naturligt for medarbejdere og ledere - i et relevant omfang - at inddrage nationale og lokale begivenheder i undervisningen i skolerne og i hverdagen i dagtilbuddene. Derfor forventer Børn og Unge, at 100-års jubilæet vil indgå som eksempelvis en del af undervisningen på en række skoler.
- Såfremt Børn og Unge bliver bekendt med arrangementer i forbindelse med markeringen af 100-års jubilæet, der er relevante for skoler, dagtilbud mv., vil information disse arrangementer naturligvis blive videreformidlet.

28. januar 2020
Side 4 af 4

Private foreninger og organisationer

På hjemmesiden "Genforeningen2020" findes en samlet oversigt over alle arrangementer i Danmark i anledning af Genforeningen – heraf p.t. 76 i Midtjylland:

<https://genforeningen2020.dk/arrangementskalender/>

Grænseforeningen og Vilhelmsborg planlægger en dag med ringridning, sønderjysk kaffebord og Sigurd Barrett (17. maj 2020). Arrangementet er ifølge Grænseforeningen i Aarhus ændret/flyttet, så Sigurd Barrett optræder i Helsingør Teater i Den Gamle By. Sønderjysk kaffebord gennemføres evt. i stedet i Rådhushallen.

Grænseforeningen har herudover til efteråret et samarbejde med Folkeuniversitetet.

Genforeningssten/monumenter for Genforeningen

Der findes rundt omkring i Danmark en lang række monumenter og mindesten for Genforeningen i 1920 (ved Trianglen i København, Helsingør, Fredericia, Kolding, Randers m.v.).

Det største monument for Genforeningen i Østjylland er Genforeningstårnet på Ejer Bavnehøj, som bærer inskriptionen: "*Rejst af det danske folk og Nordslesvig genforenet med moderlandet i 1920*":

https://da.wikipedia.org/wiki/Ejer_Bavneh%C3%B8j

I Aarhus Kommune er rejst 13 genforeningssten, som kan findes her:

<https://graenseforeningen.dk/om-graenselandet/genforeningssten>

Genforeningsstenene vedligeholdes af de enkelte grundejere, heraf en del af Aarhus Kommune.

Jacob Bundsgaard

/

Niels Højberg